

TEGEN DE KWAKZALVERIJ

REDACTIE-ADRES: J. Th. Balk, Keeverberg 54, Amsterdam-Z.

Opgericht 1 januari 1881

VIVISECTIE- PERIKELEN

OP DE WENSELIJKHEID tot het vaststellen van een „Wet op de dierproeven” heeft zich een interdepartementale werkgroep beraden. In haar rapport wordt gepleit voor een verbod tot vivisectie (= het nemen van anatomische- en physiologische proeven op levende dieren) met de restrictie, dat er een mogelijkheid wordt open gelaten om ten behoeve van de gezondheid van mens en dier aan „de wetenschap”, „het onderwijs” en zelf..... „de industrie” een ontheffing van het verbod te verlenen.

Met de grondgedachte, nl. het belang van proefdieren, kan de Vereniging tegen de kwakzalverij van harte en volkomen instemmen. De mogelijkheid „de industrie” als zodanig geboden een ontheffing te bemachtigen, gaat o.i. in zijn algemeenheid echter te ver en is bovendien naar onze mening overbodig.

Men begrijpe ons goed: Er is geen bezwaar tegen „de industrie” voor bepaalde doeleinden, gericht op het bevorderen van de gezondheid van mens en dier, mede te laten profiteren van de resultaten, verkregen door dierproeven. Wel zijn wij er huiverig voor welke industrie dan ook toe te staan z e l f s t a n d i g dit soort proeven uit te voeren, al dan niet door een eigen research-apparaat.

Met het inschakelen van een erkende research-afdeling in een gericht onderzoek, dat onder verantwoordelijkheid van een wetenschappelijke instelling wordt uitgevoerd, kan worden accoord gegaan indien een modus kan worden gevonden voor een dergelijke samenwerking. Als volgens deze richtlijnen wordt gehandeld kan het begrip „de industrie” geheel vervallen uit de redactie van de nu voorgestelde wet.

vervolg op pag 2

Een onwaarachtige advertentie

„WEGSLAPEN VAN UW LICHAAMSGEWICHT”

BIJ DE INGEKOMEN stukken ter vergadering van de Vereniging tegen de Kwakzalverij op 30 april l.l. was 'n brief van dokter H. J. Suiding uit Blijham, die een aantal collega's op gaf als lid van de vereniging.

UIT ONZE JONGSTE LEDENVERGADERING

De voorzitter bracht een advertentie ter sprake, die hij had aangetroffen in Vrije Geluiden met als onderwerp „Het wegslapen van uw lichaamsgewicht”. De inhoud van deze advertentie vond hij onwaarachtig. Hij had haar toegezonden aan de Inspecteur voor de volksgezondheid in Noordbrabant in wiens ambtsgebied de adverterende onderneming is gevestigd. De advertentie zal ook ter kennis worden gebracht van de commissie-aanprijzing geneesmiddelen.

Voor nog twee publicaties vroeg de voorzitter de aandacht. In het Nieuwsblad van het Noorden stond op 3 februari een mededeling, dat de heer Croiset had „gezien”, dat de Urker vissersboot, die toen als verdwenen was opgegeven, „drijvende was”. Kunnen we dat verifiëren? Ondanks grondige nasporingen is de vissersboot niet meer gezien. Een teken des tijds noemde de voorzitter het ook, dat in het blad „Allerhande” van Albert Heyn een artikel kon voorkomen over wichelroedeloopers en het aantal kinderen. „Waanzin”, aldus de kwalificatie van dokter De Groot.

IN DE CONSUMENTENGIDS van mei komt een artikel voor over de firma Biohorma, gevestigd in 't Harde op de Veluwe. Aan de voorzitter stuurden deze „natuurgenezers” een pakje met hoofdpijnmiddelen en middelen tegen de mannelijke overgang. Wettelijk kan, naar is gebleken,

de farmaceutische inspectie daar niets aan doen. Men mag echter geen proefmonsters sturen. „Het was telefonisch besteld”, verweerde Biohorma zich.

In de Consumentengids van mei echter komt een artikeltje voor over vitamine C-rozebottels, die Biohorma ook in de handel brengt. De inhoud van deze kruiden bleek te bestaan uit rozebottelpitten, die geen vitamines bevatten en wat blaadjes. Vitamines bleken er niet in te zitten. Biohorma zegde de Consumentengids toe de mededeling over het voorkomen van vitamines uit de tekst te zullen schrappen. Wanneer? Aldus vroeg zich de voorzitter af, die er aan herinnerde dat de firma Biohorma al twee jaar geleden Nunspeet verliet, maar blijkens de zending, die hij ontving de oude omslagen van de tijd, dat zij daar was gevestigd, nog altijd gebruikt.

De vergadering keurde het jaarverslag en de rekening over 1965 goed. De penningmeester deelde nog mede, dat het maandblad 64.4% van de ontvangsten kost. Omdat de vereniging geen bureau meer heeft en geen rechtskundig adviseur in vaste dienst heeft liet de rekening een batig saldo van ruim 1800 gulden zien.

OP DE IN Américain te Amsterdam gehouden vergadering van de Vereniging tegen de kwakzalverij heeft de voorzitter, de heer A. P. N. de Groot, het overlijden herdacht van mevrouw Hengeveld, die 81 jaar oud te Arnhem is overleden. Mevrouw Hengeveld was vroeger bestuurslid van de vereniging, die zij met hart en ziel diende. Zij heeft, vooral in de eerste jaren, veel gedaan wat lezingen e.d. betreft. Zij ruste in vrede.

Staande heeft de vergadering gedurende enige ogenblikken het verscheiden van mevrouw Hengeveld herdacht.

Wetenschappelijk niet-verantwoorde gezondheidsbemoediging is kwakzalverij

Reorganisatie van vereniging drukte stempel op 1965

DE REORGANISATIE VAN de Vereniging drukte haar stempel op de werkzaamheden in 1965, aldus lezen wij in het jaarverslag. Mej. drs. P. H. van Marle, en de heren Van Baak, de Haas en Aukema zullen daardoor in den vervolge de landelijke organisaties (n.l. de standsorganisaties) die door hen worden belichaamd, vertegenwoordigen. In twee vakatures in het bestuur werd voorzien en wel door de benoeming van mevrouw J. W. J. Vermeulen en de heer P. L. Stal. Mevrouw Vermeulen bezette de vakante plaats van secretaris.

Een groot verlies leed de vereniging in het begin van het verslagjaar door het overlijden van de punctuele secretaris, de heer H. Dijkstra. Zijn heengaan liet in het bestuur een grote leegte achter. Niet alleen werd zijn rustige bezadigde oordeel gemist, maar bovendien viel het moeilijk een opvolger te vinden. Vrijwel het gehele jaar heeft de voorzitter dan ook het secretariaat waargenomen.

Het aantal leden steeg in het verslagjaar van 890 tot 930; daarentegen daalde het aantal abonne's van 75 tot 35.

vervolg van pag 1

VIVISECTIE-PERIKELLEN

Met de interdepartementale werkgroep zijn wij het eens, dat een inspectieapparaat met controlerende en voorlichtende taak noodzakelijk is. Maar naar onze mening behoeft hiervoor geen aparte instantie in het leven te worden geroepen, doch kan een en ander gevoegelijk worden ingepast in het constructieve plan ter verbetering van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid, uitvoering uiteengezet in het maartnummer van ons maandblad. Het gaat ook hier toch immers om de gezondheid van mens en dier?

De charlatanerie op het gebied van dierproeven is in feite een integrerend onderdeel van de kwakzalverij in het algemeen, waarin — naast het nemen van anatomische- en physiologische proeven op levende dieren — ook nog de geestelijke vivisectie hoogtij viert.

In de strijd tegen dit, mens en dier ontterende, kwaad dient met gesloten front te worden opgetrokken door overheid en particulier initiatief.

A. P. N. DE GROOT

In het verslagjaar werden zeven bestuursvergaderingen gehouden en drie ledenvergaderingen.

Kwaad der kwakzalverij trekt de aandacht

BIJ VERSCHILLENDE OPLEIDINGEN op paramedisch terrein begint meer belangstelling te komen voor het onderwerp kwakzalverij. Zo verzochten een tweetal leerlingen van een huishoudschool en een leerlingverpleegster inlichtingen ten behoeve van een scriptie, die zij over dit onderwerp moesten verzorgen. Een deelnemer aan de cursus „verplegenden in leidende functies” werd over de kwakzalverij en zijn bestrijding geïnstrueerd door de voorzitter in verband met een scriptie, die hij moest leveren bij zijn docenten. Aan een artsbezoeker werd een uiteenzetting gegeven over onze inzichten inzake reclame in de kwakzalverij en het gevaar daarvan. Ten behoeve van ons werk zond men aan een tweetal belangstellenden in België een aantal exemplaren van ons maandblad ter verspreiding toe. Omgekeerd werden artikelen in Belgische bladen en in dat land verspreide folders van kwakzalvers aan ons adres gezonden. Een wisselwerking die niet genoeg kan worden gewaardeerd.

Ten bate van een tentoonstelling over rheuma zond onze vereniging specimina over kwakzalverij in de reumatiekbestrijding in.

Vreemd heerschap

DE 21-JARIGE B. P. A. van D. uit Amsterdam, die zich eind januari bij een jong Gronings mevrouwtje aandiende als „Dokter d'Anjou van het Academisch Ziekenhuis”, is thans door de Amsterdamse recherche aangehouden wegens oplichting en flesse-trekkerij. D., die geen beroep heeft zou opnieuw als „praktiserend geneesheer” zijn opgetreden.

„Dokter d'Anjou” waarschuwde (lezen wij in het Nieuwsblad van het Noorden) op dinsdag 25 januari van dit jaar een Groningse, bij wie hij had aangebeld, dat zij aan „een gevaarlijke struma” leed. „Komt u morgenmiddag om half vier maar even op de afdeling chirurgie”, zei hij. Ook informeerde hij er naar of mevrouw „de pil” gebruikte. Dat bleek zo te zijn. „Dokter d'Anjou” nam het doosje met pillen mee en verdween.

De pseudo-arts, die iets later door de Groninger recherche werd aangehouden, logeerde in Groningen bij een studente. Hij had kort tevoren met haar kennis gemaakt.

Thans zou Van D. in Amsterdam onder meer een bejaarde dame, die over een zere knie klaagde, hebben behandeld. „Dokter d'Anjou” bekeek de knie eens even en incasseerde zes gulden voor de visite. Van D. was aan het adres van de vrouw gekomen, toen haar buurman in een café haar huisarts probeerde te bellen. Van D. luisterde het gesprek af en bood onmiddellijk als „dokter d'Anjou” zijn diensten aan.

De jongeman wordt er door de Amsterdamse recherche voorts van verdacht in verschillende eetgelegenheden consumpties te hebben gebruikt zonder te betalen.

In memoriam mej. E. H. Hengeveld

Op 26 april is te Zwolle op 81-jarige leeftijd van ons heengegaan mej. E. H. Hengeveld, die talloze jaren als kinderarts gevestigd was te Zwolle. Zij was lid van onze vereniging sinds 1918 en was gedurende 40 jaren een van onze actiefste bestuursleden. Tot voor twee jaar kwam zij voor onze vergaderingen nog trouw naar Amsterdam waar zij altijd op de haar eigen, vriendelijke manier zich in het debat tussen de bestuursleden mengde. Zij droeg onze vereniging een warm hart toe en liet geen mogelijkheid voorbij gaan om de strijd tegen de kwakzalverij te steunen. Zo hield zij veelvuldig lezingen over kwakzalverij en de noodzaak om daar strijd tegen te voeren; o.a. was zij vaak spreekster op bijeenkomsten van de Bond voor Plattelandsvrouwen. Zij die haar hebben leren kennen zullen haar vriendschap op hoge prijs hebben gesteld en zullen zich harer nog vaak herinneren.

H. H. FUNKE.

Ook overheid kan lijden aan bewustzijnsvernaauwing

EEN ZEER HELDERE en strijdvaaardige uiteenzetting over de problemen waarvoor de strijd tegen de kwakzalverij zich ziet gesteld, gaf de heer Henri

Knap onlangs op de ledenvergadering van de Ver. tegen de Kwakzalverij, te Amsterdam gehouden. „Een knappe causerie”, zo hoorden wij tal van bestuursleden zeggen, na afloop. De heer Knap heeft, als „Dagboekancier” van Het Parool ook in zijn dagelijkse rubriek van dat hoofdstedelijke dagblad, herhaaldelijk doen blijken van zijn afkeer van de praktijken van de onbevoegde „genezers”. Hij treedt voorts geregeld op als spreker tegen de kwakzalverij bij verschillende gelegenheden; als zodanig heeft hij de vereniging grote diensten bewezen.

„Pressure”-groep

DE HEER KNAP begon zijn causerie met te wijzen op de „pressure”-groepen, een van de gevolgen en ook wel eens een van de nadelen van de democratie. Zo'n „pressure”-groep voorziet zich van deskundigen, zij bestookt leden van het parlement, zorgt voor publiciteit. Het gevolg is dat men plotseling stromingen ziet ontstaan, die gaan ijveren voor een zaak, waarvan men zich afvraagt: hoe kan een mens nu daar voor gaan ijveren.

Zulk een „pressure”-groep hebben ook de z.g. paranormale genezers gevormd. Zij beweren dat hun resultaten gecontroleerd worden, maar zij controleren elkander en zij controleren zichzelf. Zij geven zelf op hoeveel „genezingen” zij hebben bereikt en zij bereiken percentages, waarvoor iedere universitaire kliniek zich de handen zou aflikken. De „pressure”-groep, die werkt voor deze para-normale geneeskundigen heeft steun van mensen, waarvan men het niet zou verwachten.

De heer Knap herinnerde aan de uitlatingen van mej. mr. Ten Broecke Hoekstra, die wij in het aprilnummer van het maandblad gispten (hoofdartikel op pag. 1). „Op beperkte schaal geneeskundige bijstand verlenen”... Hoe kan dat? Men weet wel waar men begint, maar men weet nooit waar therapie en ziektebeeld eindigen. Zodra men „de man met het moedervlekje, dat maar steeds groter wordt” en „de vrouw met het zware gevoel in de benen”, geneeskundige bijstand laat verlenen is er van beperking geen sprake. Mej. Ten Broecke Hoekstra, aldus de heer Knap: „Houdt U bij de juridische wetenschap en gaat niet knoeien op gebied, waarvan U geen fluit verstand hebt”. Mej. Ten Broecke Hoekstra zal ook heus niet in een vliegtuig gaan zitten, waarvan als bestuurder een onbevoegde is aangewezen, aan wie men een beperkte bevoegdheid heeft toegekend!

Bedenklijk

SPREKENDE OVER DE commissie-Peters (commissie onbevoegde uitoefening der geneeskunst) zei de heer

Knap het een bedenkelijk verschijnsel te vinden in die commissie burgers aan te treffen, die wel aan de wet gehoorzamen en burgers die de wet overtreden met het doel om die wets-overtreding te sanctioneren. Deze sanctie zal gaan ten koste van de volksgezondheid. „Ik ben verbaasd, dat de Maatschappij ter Bevordering der Geneeskunst er in vertegenwoordigd is”. De argumentatie van de staatssecretaris, dat er geen vertegenwoordiger van de Vereniging tegen de Kwakzalverij in opgenomen is, omdat diens standpunt, dat hij een tegenstander is van toekenning van bevoegdheid aan onbevoegden, bekend is, is wonderlijk. Want voorstanders zijn er wel in opgenomen!

Onvolgroeidheid

WAAROM TOCH AL dit schrijven, dit zeuren, dit „drammen”? Wij hebben te doen, aldus de heer Knap, met geestelijke onvolgroeidheid. Men is wel meegegroeid met de civilisatie, maar niet met de cultuur. Wij Nederlanders zijn geen nuchter volk, zoals men wel eens beweert; wij zijn een fanatiek-godsdienstig volk. Er zijn ouders, die religieuze bezwaren hebben hun kinderen een bloedtransfusie te laten geven, zodat die kinderen sterven. „Ik betreur diep dat dit kan”. Bij de Jehova's Getuigen maken ouders dergelijke bezwaren. We behoeven ons er dus niet over te verbazen, dat straks een gepensioneerde wagonwasser van de spoorwegen een „gedeeltelijke bevoegdheid” zou ontvangen. Dat deze commissie-Peters er is, bewijst, dat ook onze overheid kan lijden aan een gevaarlijke bewustzijnsvernaauwing. We willen zeker weer terug naar de tijd van het knoeien in het achterkamertje, het strijken en zalven! Als straks de kwak beperkte geneeskundige bijstand zal mogen verlenen zal hij blijkbaar ook op uitkering uit de ziekenfondsen staat kunnen maken!

Telichte straf

DE HEER KNAP vond ook, dat de zittende magistratuur meer begrip moest hebben voor wat hier op het spel staat. Hij herinnerde aan het geval

van een Apeldoornse kruidendokter die een vrouw met borstcarcinoom had behandeld. De vrouw kwam te overlijden, ofschoon zij bij een tijdige chirurgische ingreep alle kans op genezing had gehad. De rechtbank veroordeelde de kruidendokter tot een vrij geringe vrijheidsstraf, die echter in hoger beroep werd gewijzigd in 1000 gulden boete. En dat terwijl deze kruidendokter verklaarde 160.000 gulden per jaar te verdienen!

Er vallen vele doden ten gevolge van die op „beperkte schaal” verleende geneeskundige bijstand. En dan zijn er nog leden in het parlement, die dat willen wettigen! Deze geestesgesteldheid wordt mede in de hand gewerkt door de bespottelijke astrologische publicaties in de bladen (Men zie ook het artikel in het aprilnummer van het maandblad). Die openen de poort voor de kwakzalverij. Er is een conventie waarbij reclame voor geneesmiddelen aan zekere beperkingen wordt onderworpen, maar waarzeggers en waarzegsters kunnen nog rustig in onze dagbladen adverteren.

„Helder”-zienden

EEN HELDERZIENDE HEEFT in Enschede een kostbaar horloge dat verdwenen was signaleerd als te zijn gestolen door die-en-die. In werkelijkheid was het op straat gevonden en door de eerlijke vinder bij de politie gedeponneerd! Een werkster werd op gezag van een waarzegger voor die-vegge uitgemaakt; naderhand werd het „gestolen” voorwerp in huis teruggevonden. Week aan week liet in de oorlog een moeder zich het lot van haar Joodse jongen voorspellen door een helderziende: nu eens zag hij hem in een kamp achter de Oeral, dan weer had hij zijn been gebroken, dan weer werd hij naar een ander kamp overgebracht. Zo trok de waarzegger elke week zijn verdiensten van de wanhopige moeder.

Het gaat er niet om of wij in paranormale genezers gelooven, zei de heer Knap, maar het gaat er om of wij, redelijk denkende mensen, het algemeen belang moeten beschermen tegen het onverstand, waarmee de mens zijn eigen ondergang wil. Wij verbieden ook het gebruik van verdovende middelen en leggen het verkeer beperkingen op. Wij mogen dan ook de geneeskundige zorg nimmer onttrekken aan de groep die daarvoor academisch is gevormd.

vervolg op pag 4

HENRI KNAP: Ze kwakken de mensen op indirecte wijze dood

NA DE CAUSERIE, die de heer K n a p op de vergadering van de Vereniging tegen de kwakzalverij hield, vormden enige punten nog het onderwerp van nadere bespreking. Een verslag van de causerie, die de titel droeg „Op het hellende vlak” kan men op bladzijde 3 van dit nummer aantreffen.

De eerste vraag was van ons nieuwe bestuurslid, de heer P. L. Stal, oud-directeur-generaal voor de volksgezondheid. Hij formuleerde zijn vraag ongeveer als volgt: Hoe verklaart U toch, dat bij alle pogingen om kwakzalvers te ontmaskeren de mensen haast nooit bereid zijn getuigenverklaringen af te geven? Getuigen à charge worden vrijwel nooit gehoord.

De heer K n a p : Wat mij veel meer verbaast, is, dat er zo weinig vervolgingen worden ingesteld. Er is weinig animo om als getuige à charge op te treden, omdat de staande magistratuur ongaarne vervolgt, de zittende magistratuur ongaarne vonnist. Trouwens directe dood als gevolg van het optreden van een kwakzalver valt vaak moeilijk te bewijzen. „Ze kwakken de mensen op indirecte wijze dood. Het is een sluipend gift. Je hoort ook nooit iemand zeggen: ik ben naar de kwakzalver geweest, zo min als ze bekennen: ik ben bij de waarzegger geweest. Daar schaamt men zich voor. Men beroemt zich er wèl op: „De kwakzalver heeft mij genezen”. Dat de dokter iemand ook heeft genezen is niets abnormaals — daar verwacht men het van. Wanneer straks door de numerus clausus het artsentekort groter wordt zal, aldus de heer Knap, het aantal kwakzalvers nog toenemen. En op ditzelfde ogenblik gaat men overwegen een zekere bevoegdheid te verlenen! Ongelukkiger kan het niet.

De heer S t a l : Bij de instelling van die commissie heeft men mede overwogen, dat de zaak niet in het rechtsbewustzijn leeft.

De heer K n a p : Dat argument slaat mij met stomheid. Moeten wij weer terug naar het „Gesundes Volksempfinden” van de nazi's?

De voorzitter, de heer A. P. N. de G r o o t : Misschien mag ik mijn opvatting over de mentaliteit van het Nederlandse volk even weergeven. Sinds 1865 is de wet op de uitoefening der geneeskunst nooit gehandhaafd. Daarom is ook nooit iets tot 't rechtsbewustzijn door gedrongen. Er is ook geen behoorlijk apparaat voor de handhaving van die wet. Uitvoering van het eerste artikel is van stonde af aan nagelaten. Als van het begin af aan op elke slak (n.l. van onbevoegde uitoefening der geneeskunst — red.) zout zou zijn gelegd, was het nooit zo ver gekomen. De inhoud van de wet moet wezenlijke inhoud krijgen. Ons bezwaar tegen het regeringsbeleid is, dat er in geen honderd jaar iets is gedaan.

De heer J. M. de H a a s : Het onbevoegd uitoefenen der geneeskunst is een overtreding. Ware het een misdrijf, zoals in de Ver. Staten, dan zou het in de ogen van het publiek veel erger zijn.

De heer de G r o o t : Als aantoonbaar is, dat de dood van een patiënt het gevolg is van het optreden van een kwakzalver, moet dan niet dood door schuld ten laste worden gelegd?

De heer S t a l : Ik wil nog even terugkeren tot de motieven tot instelling van de commissie-Peters. Nog een motief daartoe was, dat ieder mens vrij moet zijn daar genezing te zoeken, waar hij die denkt te kunnen vinden. Het is overigens wel een wonderlijk argument in een tijd, dat voor alle mogelijke materiële zaken diploma's worden geëist!

De heer de G r o o t : Vrij zijn — en een beperkte bevoegdheid, dat klopt niet. Dan zou men tot een wat men in Duitsland noemt „Kurier-freiheit” moeten komen. Ik herinner mij een frappant voorbeeld. Op een school

breekt een t.b.c.-infectie uit. Er wordt een röntgenologisch onderzoek verordeneerd. Een vader weigerde. Ik kreeg toen als inspecteur van de volksgezondheid bezoek van een voorganger van het religieuze genootschap waartoe de vader behoorde. Ik heb hem toen gezegd, dat de vader als lid van de Nederlandse volksgemeenschap sociaal-hygiënische plichten had. De voorganger is weer weggegaan, maar ik hoop, dat dit argument toch enige indruk op hem heeft gemaakt. Wij hebben immers geen volledige vrijheid — we moeten ook rekening houden met de belangen van anderen. En dat onderzoek op die school was daarvan een sprekend voorbeeld.

vervolg van pag 3

Causerie Henri Knap

Een „delicate sector” noemde de heer Henri Knap de gezondbidderij. „Het zijn onsmakelijke vertoningen, die met godsdienst niets, met massasuggestie alles te maken hebben. Het is blasfemie te weigeren te geloven, dat God zijn hulp zou weigeren aan de chirurg, maar wel zijn zegen zou geven aan iemand, die in een stadion met schettermuziek het een en ander staat te verkondigen”.

„Het is alles één groot, troebel gebied, dat bestaat bij de gratie angst voor ziekte en dood”, eindigde de heer Knap, die het betreurde, dat niet meer medici, tandartsen en farmaceuten lid zijn van de vereniging.

ONZE FINANCIËN

STAAT VAN BATEN & LASTEN DER VERENIGING TEGEN DE KWAKZALVERIJ ULTIMO 1965

	Uit- gaven	Ont- vangsten
Secretariaat	f 209.—	
Kleine kas	„ 4.88	
Diverse kosten	„ 70.40	
Vergaderingen	„ 364.58	
Lezingen	„ 84.60	
Contributies		f 7462.52
Abonnementen		„ 511.—
Maandblad	„ 4875.71	
Idem nog te betalen	„ 542.19	
Reorganisatie	„ 307.46	
Incassokosten	„ 73.77	
Rente		„ 454.94
Batig saldo	„ 1895.87	
	f 8428.46	f 8428.46

KASMIDDELEN

Rijkspostspaarbank	f 731.39
Gemeente Giro	„ 2115.21
Postgiro	„ 5972.17
Holl. Bank Unie	„ 12516.83
	f 21335.60

Bestuur van de Vereniging tegen Kwakzalverij: A. P. N. de Groot, Arts te Hilversum, Voorzitter; E. Mijnaerends, Tandarts te Amsterdam; Mevr. J. W. J. Vermeulen te Haarlem, Secretaresse; L. Brest te Amsterdam, Penningmeester; Mr. J. E. Goudsmit, Kantonrechter te Haarlem; J. J. Aukema, Dierenarts te Steenwijk; Mr. J. D. van den Berg, Rechter te Arnhem; J. E. Buijter, Apotheeker, Farmaceutisch Inspecteur van de Volksgezondheid te Zwolle; P. L. Stal, Arts te 's-Gravenhage; J. van Baak, Dermatoloog te Utrecht; J. M. de Haas, Tandarts te Heemstede; mej. drs. P. H. van Marle, Apotheeker te 's-Gravenhage; J. Noord te Amsterdam en M. Paulissen te Voorburg.

Lidmaatschap van de Vereniging incl. Maandblad min. f 7.50, voor studenten, verpleegsters, arts-, tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50. Adres voor het opgeven van leden en abonné's: Oranjelaan 6, Hilversum. Penningmeester: L. Brest, Argonautenstraat 19a, A'dam-Z. Postgiro van de Ver. 32237 te Amsterdam. Gem. Giro K 1672.

DRUKKERIJ SYSTEMA N.V.
Amsterdam

Abonnement per jaar franco per post bij vooruitbetaling f 7.50 voor studenten, verpleegsters, arts- tandarts- en apothekers-assistenten en kraamverzorgsters f 2.50

Correspondentie Oranjelaan 6, Hilversum.